



Urban Planner – analytický nástroj pro modelování potenciálu území

Jaroslav Burian ¹⁾, Martin Tejkal ²⁾, Miroslava Stloukalová²⁾

¹⁾ Urban Planner s.r.o.

²⁾ Krajský úřad Kraje Vysočina

Abstrakt

Příspěvek popisuje analytický nástroj Urban Planner umožňující vyhodnocovat územní potenciál a detekovat optimální plochy vhodné pro územní rozvoj. Urban Planner využívá jako hlavní metodu výpočtů multikriteriální analýzu, jejíž nastavení bylo stanoveno metodou podpory rozhodování AHP. Základním vstupem jsou data územně analytických podkladů, výstupem z modelu jsou především rastrové vrstvy územního potenciálu pro šest kategorií využití území: bydlení, rekreace, komerční vybavenost, těžký průmysl, doprava a lehký průmysl a skladování.

Urban Planner je z technického pohledu realizován jako zásuvný modul ArcGIS for Desktop (Add-In). Pro plnou funkcionalitu postačuje nejnižší verze licence Basic společně s extenzí Spatial Analyst. Hlavní komunikační komponentou aplikace je toolbar, který je podle funkcionality jednotlivých nástrojů rozdělený na čtyři sekce (Územní potenciál, Územní rozvoj, Datový správce a Nastavení). Nástroj obsahuje celou řadu technických řešení, která usnadňují práci s aplikací. Jedná se především o ukládání uživatelských profilů a parametrů výpočtů do databáze a jejich následná přenositelnost, uživatelské zařazování libovolných faktorů do jednotlivých pilířů, automatické načítání dat dle zvoleného datového modelu ÚAP, tvorbu vlastních kategorií využití území nebo vlastní nastavení vah faktorů a pilířů.

Výstupy je možné využít např. jako podklad pro ověření plánované výstavby nebo pro zhodnocení vlastností území pro jeho další rozvoj. Potenciál je možné v rámci modelu vypočítat v několika variantách (scénářích) a ty potom mezi sebou srovnávat a hodnotit. Tento typ analýzy může velmi dobře sloužit pro srovnání a interpretaci možných variant vývoje sledovaného území. Součástí modelu je také komponenta umožňující na základě vypočteného potenciálu identifikovat (alokovat) konkrétní plochy vhodné pro další rozvoj, což může být vhodné zejména pro praktickou aplikaci modelu.

V obecné rovině je možné Urban Planner použít pro zpracování studií zaměřených na analýzu a interpretaci územního potenciálu a alokaci ploch v několika možných scénářích rozvoje. Pomocí scénáře udržitelného rozvoje lze ověřit, zda současné nebo plánované návrhové plochy odpovídají optimálním plochám s nejvyšším územním potenciálem pro udržitelný rozvoj. V rámci příspěvku jsou kromě samotného modelu Urban Planner představeny také ukázky využití nástroje v několika regionech v České republice, především potom v rámci území Kraje Vysočina, kde byl model prakticky nasazen ve spolupráci s pracovníky Krajského úřadu Kraje Vysočina. Na příkladu ORP Moravské Budějovice je ukázána možnost vizualizace výstupů ve webové mapové aplikaci vytvořené v prostředí ArcGIS Online pomocí vícenásobných mapových oken.